

"ROBOTCHYJ NAROD"
(The Working People)
The official organ of the Ukrainian Social
Democratic Party, Affiliated with the S. D.
Party of Canada.
Published semi-weekly by
The Executive Committee of the U. S. D. P.
of Canada.
Winnipeg, Man.
at 873 Main St.
Phone: St. John 1465
M. Popovich, Editor.
Subscription \$2.50.

"РОБОЧИЙ НАРОД"
одинока в Канаді і найстарша в Америці соціал-
демократична часопись, орган Укр. Соц.
Дем. Партії в Канаді.

Виходить два рази на тиждень.

Редактор М. Попович.

Річна передплата на "Р.Н." виносить \$2.50.
Рукописи не повертає ся.

За оголошення редакція "Р.Н." не відповідає.

Адреса до "Р.Н." така:

"ROBOTCHYJ NAROD"
Box 3658, (St. B.) Winnipeg, Man.

КОНСКРИПЦІЯ В КАНАДІ І АВСТРАЛІ.

Бути чи не бути конскрипції (примусовій військовій службі) в Канаді і Австралії — це питання рішало ся в обидвох домінях майже рівночасно.

В Канаді рішення його виборами до доміняльного парламенту і висловлено ся за конскрипцією тим, що вибрано "юнійне правительство".

В Австралії рішення його через референдум. Вислід референдум вказує значну більшість голосів так звичайного населення як і жовніврів проти конскрипції.

В Канаді "во імя" демократії заведено примусову військову службу.

В Австралії "во імя" демократії її відкинено.

В Канаді становище до конскрипції уважає ся за критерію патріотизму. Хто є за конскрипцією, той дійсний патріот. Хто проти — той зрадник, прихильник ворога.

В Австралії патріотом уважає ся противника конскрипції, а тих, що за конскрипцією і насаджуванем милітаризму, приятелями Кайзера.

Про те, котра з тих двох доміній поступовійша і демократичнійша, нема що питати. Це давно відоме. Австралія завжди була в переді зі всіх колоній Великої Британії.

Котрій із них належить брати примір із своєї сестри, також не є питанням, на котре відповіді треба довго шукати.

А всеж нас в Канаді впевняють, що ми йдемо вперед.

3 ГАЗЕТ.

В ч. 52 пресвітеріанської релігійно-народної часописи "Ранок" з 26-го грудня, що виходить в Вінніпегу, читаємо таку пробну "штучку" нового і недосвідченого редактора:

"Прийшли дні —

Що геть несе у синє море кров ворожу —
Я кобзар покинув лани-гори
Та полинув молити ся аж до Бога.

"Чи прийшов день, щоб і Україна своєю волюю
окропила ровію? Чудно! чудно! Царат упав, а
ле те, що яляло Україну еще лишилось. Колись
ми думали, що то цар тримає в оковах Україну,
але днес, днес, коли гасло волі, гасло справедливості
лунає і внайгудішших дебрах — днес
руська братія, коли бажає собі рівності-волі,
власне не може зрозуміти як Україна може на
такі претенсії осмілюватись. Кожного дня маєм
свідкі вісти, що партія большевицька не хоче
признати Самостійності України — а ще й про-
тивно — огнем і мечем думає убити Живу Укра-
їну. Та ми свята віримо, що наш Кобзар Та-
рас, нині при Всевишнього троні, молит ся о Єго
Милу Україну.

"Тож іми, в сій заокеанській землі, шлім за
Україну щирі молитви, а Отець наш їх вислушає.
"О Боже! в опіці Твоїй бережи Україну!"
Звеличи її в щастю й світлі свободи
И царство Твоє зведи в Україні!"

І звідки то новий, редактор "Ранка" дістає
щоденно "свіжі вісти", про те, що
"партія большевицька не хоче признати
Самостійності України, та, що — ще
й протівно огнем і мечем думає
убити живу Україну"? Чи ті вісти дістає п. ре-
дактор виключно для "Ранка", якоюсь невідомою
нікому дорогою? Може тою самою, що й
про те, що "Кобзар Тарас покинув лани і гори
та пішов молити ся при Всевишнього троні"?...

Невже єе все брехня, що большевицьке прав-
ительство спеціальною декларацією признало
независимість України без жадних обмежень
і застережень, про що недавно доносили теле-
грами і редактор "Ранка" міг про се прочитати
у всіх англ. і укр. часописах? Чи редактор
"Ранка" не вірить жадним вістям, крім тих "сві-
жих", що він щоденно дістає?

Чи редактор "Ранка" читав хоч одну заяву
Троцького теперішнього рос. міністра загранич-

них справ, про становище большевицького прав-
ительства супроти української республіки, від-
ділюваної українського війська і т. п.?

Чи вістка про участь представителів України
в мировій конференції в Бресть Литовську, про-
ти котрої большевицьке правительство зовсім
не протестувало, також видумка?

Ми дуже сумніваємо ся, чи редактор "Ран-
ка" має хоч маленьке поняття про те, хто такі
большевики і чого они хочуть, бо колиб він
знав програму большевиків то не плів би дур-
ницю, що они хотять "убити живу Україну", а
знав би, що большевики є за самоозначенем на-
цій і що репрезентанти большевицького прави-
тельства на конференції в Бресть Литовську і
менно настоють, щоби те право самоозначення
народів було признано і центральними держа-
вами. І колиб на се усливе центральні держави
згодили ся, то нема сумніву, що й австрійські У-
країнці прилучили ся до "живої України" за-
вдяки старанням "поганим большевикам".

Святу простоту люди прощають а недобро-
совісну несвідомість лають. Що зробити з но-
вим редактором "Ранка"?...

Хочби ви й радили виляти його то ми сьо-
го не зробимо, але порадимо йому, щоби він
післав Кобзареві Тарасови бездротну телегра-
му та просив його, аби він помодив ся до Все-
вишнього, щоб Всевишний післав новому редак-
торови "Ранка" буквар політичної азбуки (і
звичайний укр. буквар для науки укр. мови ему
здавби ся — прим. скл.) і дав йому сили і відва-
ги на старші літа дечого навчити ся.

Н. Ленін.

ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ В РОСІЇ.

(Продовжене).

8. Чи установчі збори мають бути скликані?

А. Не консье, бо они можуть пошкодити зе-
млевласникам. Припустім, що селяне в уста-
новчих зборах рішшлиб відібрати землю від зе-
млевласників, поміщиків?

Б. Так, але без означеного часу. А дальше,
треба перше порадиати ся вчених професорів, бо
вже Бебель вказував на те, що правники є най-
реакційніші люди в світі; по друге, позаяк
досвід всіх революцій показує, що народня
справа завжди програє, коли її поручить ся о-
піці професорів.

В. Так, і то як найкорше. Що до часу, то
они вже дискусували на мітингах "Дорадчої Ко-
місії" 200 разів і дефенитивно уложать підчас
своєї 201-ої дискусії завтра.

Г. Так, і то так скоро, як лиш можливо. Що-
би ж они мали успіх і щоби були певно склика-
ні, одно усливе потрібне: збільшаймо число і
зміншаймо силу Рад. Роб., Салд. і Сел. Послів;
організуємо і уоружуємо маси. Тільки тим мо-
жна забезпечити установчі збори.

9. Чи держава потребує поліції усталеного
теперішнього типу і сталой армії?

А і Б. Абсолютно, бо се єдинока тревала
гарантія панованя капіталу і в разі konieczности,
як вчить досвід у всіх краях, поворот від ре-
спубліки до монархії є дуже а дуже улекшений.

В. З одної сторони, оно може бути непотріб-
ним. Але з другої сторони чи така радикальна
зміна не є передчасною? Поза тим ми можемо
дискусувати се питання в Дорадчій Комісії.

Д. Абсолютно не потрібно. Негайно і без
ограничень має бути заведене загальне узброє-
не народа так, щоби він, міліція і армія станови-
ли нероздільну цілість. Капіталісти мусять пла-
тити робітникам за їх час служби при міліції.

10. Чи держава потребує чиновництва уста-
леного теперішнього типу?

А і Б. Безумовно. Десять десятків з них є си-
нами або братами землевласників і капіталістів.
Они повинні надальше становити управліюване,
фактично, невідмінне тіло.

В. Трудно ставити таке питання котре вже фак-
тично ставила Париська Комуна.

Г. Не потрібно. Всі урядники мусять не ли-
ше бути вибрані народом, але народ має ма-
ти право відкидати їх в разі потреби; так само
кождий посол. Іхня платня не сьме перевища-
ти платні доброго робітника. Они мають по-
степенно бути замінювані народною міліцією і
її ріжними відділами.

11. Чи офіцери мусять бути вибрані салда-
тами?

А і Б. Ні, бо се буде зле для землевласників
і капіталістів. Если жовніврів не можуть бути і-
накше вдоволені, то ми мусимо обіцяти їм ту
реформу а відтак відібрати її у них.

В. Так.
Г. Не лише вибрані, але кождий поступок
кождого офіцера і генерала мусить бути кон-
трольований спеціальними салдатськими ко-
мітетами.

12. Чи доцільні усуваня жовнірами їхніх на-
чальників є пожадане?

А і Б. Се є велике лихо. Гучков вже заборон-
ив їх, грозячи ужитем сили. Мусимо попи-
рати Гучкова.

В. Так, але має ся рішити, чи они мають бу-
ти усунені перед чи по засягненю ради в До-
радчій Комісії.

Г. Они є під кождим взглядом конечні. Жов-
ніврів будуть слухати лише тих начальників, ко-
трих они вибрали; они не можуть повинувати

ся жадним іншим.

13. За сею війною чи проти ньої?

А і Б. Безумовно за, позаяк она приносить
нечувані зиски капіталістам і обіцую урuntuва-
ти їхне пановане, завдяки незгоді серед робітни-
ків, котрі борять ся між собою і плюгавлять од-
ні других. Робітників мусить ся обманювати
називанем війни війною для народної оборони
з спеціальною ціллю здетронізуваня Вільгель-
ма.

В. Загально, ми противимо ся імперіалістич-
ним війнам, але ми хочемо дозволити собі бу-
ти одурюваними і звати сю війну війною "рево-
люційної оборони" і помагати імперіалістичній
війні веденій імперіалістичним правительством
Гучкова, Мілюкова і Ко.

Г. Абсолютно проти всіх імперіалістичних
війн, проти всіх буржуазних правительств, що
їх ведуть, а проміж ними і проти нашого тимча-
сового правительства; рішучо проти "револю-
ційної оборони" в Росії.

14. Чи ми є за розбіжними міжнародними
договорами заключеними проміж царем і Англі-
єю, Францією і т. д., чи проти них? (За зада-
вненем Персії, поділом Хін, Туреччини, Ав-
стрії, і т. д.)

А і Б. Абсолютно за. Рівночасно ми не може-
мо думати про оголошене тих договорів, бо ан-
гльо-французький імперіалістичний капітал сего
не бажає, ані не бажають сего їхні, правитель-
ства, а також російський капітал не може наро-
дови виявити всіх своїх брудних чинків.

В. Проти, але ми надіємо ся, що Дорадча Ко-
місія при допомозі одночасної "кампанії" серед
мас може "вплинути" на капіталістичне прави-
тельство.

Г. Проти. Наша ціла задача є просто ся: о-
свідомляти маси, що до цілковитої безнадій-
ности в очікуваню чогонебудь подібного від ка-
піталістичних правительств, і konieczности пере-
дання всьої влади пролетаріатові і найбужшим
селянам.

(Дальше буде.)

В. Левинський

КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛДЕМОКРАТІЇ АВСТРІЇ

(до її розколу в 1911 р.).

(Продовжене).

Сі слова краєвого фахового секретаря (По-
ляка) відслонили в цілій наготі дуже сумну так-
тику польської соціал-демократії супроти укра-
їнського робітничого руху. Сі слова треба по-
рівняти з цитованими нами словами Діаманда,
сказаними на II зїзді української соціал-демокра-
тії в 1906 р. отже сказаними перед публічним
форум, сим разом, українським, з яких вихо-
дить, що нема ані одної польської організації
(в східній Галичині), де-б не було "Україн-
ців!" Сі слова треба порівняти зі словами по-
сла Дашинського в "Кампф", цитованими вже
нами, а також зі словами його, сказаними на
зїзді польської соціал-демократії в 1911 р.: "Не
на пів, а на три чверти дороги йдемо до Вас, у-
країнські товариші, з отвертими раменами і го-
тові кождої хвилі не до угоди, але до співро-
бітництва". Сі факти достаточні, аби перекона-
ти ся, як то в дійсности виглядає "щирість" по-
ступованя польської соціал-демократії супроти
українських робітників *).

А ось же факти: мізерний український до-
даток до польського "Robotnik w fabrykach ty-
toni" дістали українські тютюнері робітники
мимоволі польського краєвого фахового се-
кретаря. Центральний союз тютюневих робіт-
ників (Патерман), узявши про значну скіль-
кість українських зорганізованих тютюневих
робітників в Галичині, сам створив сей додаток
і видає його по нині у Відні. Коли-б хотів був
засягнути опінії в сій справі польського фахо-
вого секретаря краєвого, був-би напевно одерж-
ав ту саму відповідь, яку той дав союзови ка-
менярів в справі видання української відозви.

З початком 1910 р. українські залізничники
на Буковині, бачучи, які труднощі роблять
польської фахові секретарі українським робітни-
кам в їх національно культурних змаганнях пе-
ред центральними союзами, почали видавати
при "Борбі" свій фаховий орган "Залізничник"

на власний кошт, в тій цілі, аби згодом пере-
няла видавництво централа. Видаване украї-
нського фахового органу в Чернівцях видалось
для краєвого фахового секретаря залізнични-
ків (Поляка) дуже небезпечним. Його перене-
сеню до Львова на те тільки, аби йому тут кі-
нець зробити. Орган видавано майже рік. Для
поширення і агітації за ним не зроблено нічого,
так що він мав, порівняючи, дуже мало абоне-
нтів, бо лише около 300.

Се використав поль-
ський фаховий секретар залізничників, аби пред-
ставити централі, що видаване самостійного у-
країнського органу для залізничників не опла-
чуєть ся і дійсно видавництво його в 1912 р. при-
нижено.

Здавало-б ся, що ухвали фахових конферен-
цій і зїздів будуть перестерігати і виконувати
руководячі чинники в галицьких фахових ор-
ганізаціях. Краєва фахова конференція з 1910
р. приняла, як зазначували ми, відому україн-
ську фахову резолюцію, ухвалену на III зїзді у-
країнської соціал-демократії. Коли в 1910 р.
створювано фаховий секретаріат на округ
Львів — а він мав завдане вести агітаційну ро-
боту в східній Галичині — українські робітники
зажадали, аби по думці рішеня краєвої фахової
конференції в Перемишлі з 1910 р. новоімено-
ваний фаховий секретар володів теж і украї-
нською мовою в слові і письмі. Мимо інтриг
польського місцевого комітету у Львові, аби не
допустити до вибору Українця львівською (льо-
кальною) фаховою комісією, вона йдучи за рі-
шенем фахової краєвої конференції в Переми-
шлі, більшістю голосів заявила ся за одним із
найліпших знатоків фахового руху в Галичині,
досвідченим фаховим практиком, українським
робітником П. Буняком і віднеслась до краєвого
секретаріату фахового в Кракові (Жулавсько-
го), як також до центральної фахової комісії у
Відні (Губера) о затвердження сього вибору.

Однак Буняк належав до опозиційної течії в у-
країнській соціал-демократії і був одним із най-
діяльнішійшій діячів. Се вистарчило, аби не до-
пустити до його вибору. І дійсно, дякуючи за-
гально відомим ітригам де-яких членів поль-
ського місцевого комітету, вибору Буняка не
затверджено.

Подібний факт мав місце в 1912 р.; отже вже
по розколі української соціал-демократії. Про-
мислове Підкарпатє з його центром в Дрогоби-
чі і Бориславі давно вимагало для організова-
ня його агітаційної сили. На добру штучку
взяли ся польські соціал-демократи. Вибір се-
кретаря фахового на Підкарпатє задумали пе-
ревести вони тихцем, без відомости і поза пла-
чами обох фракцій української соціал-демокра-
тії. Однак переюхав се один із діяльнішійшій
прихильників фракції Вітика і помішав рахунки
польським соціал-демократам. Зажадав імено,
аби вибору фахового секретаря доклали деле-
гати всіх фахових організацій Підкарпатя. І
дійсно, так стало ся, бо польські соціал-демо-
крати не могли сьому оперти ся. На конференції
сій вибрано на секретаря Скибіньського, однак,
не зважаючи на те, що він "інтернаціоналіст"
(член фракції Вітика), а є тільки Українцем, за-
жадом польських соціал-демократів удало ся, що
державний фаховий секретар Губер вибору не
затвердив.

Такий самий випадок став ся і з вибором фа-
хового секретаря на Буковині. В 1912 р. фахо-
ва комісія в Чернівцях наслідком резгнації
Німця зі становища фахового секретаря вибрала
сим разом секретарем Українця Осипа Без-
палка. Се вистарчило, що вибір його наслідком
інтриг польським соціал-демократів, сим разом
ведених на спілку з Вітиком і тов., не затверд-
же но.

Наведені факти — не наводимо інших мен-
ше важких, не хочемо згадувати про ті трудно-
щі, які ставлено в фахових організаціях при
стяганю з українських робітників партійного
податку в користь У. С. Д. П. (до 1907 р. пода-
ток збирано тільки в користь П. П. С. Д.), про
трудности, роблені при закупні українських кни-
жок для бібліотек при сих організаціях, про та-
кі факти, що українські афіші, виставлявані в
льокалях фахових організацій, просто здирано
польськими свідомими соціал-демократами, —
всі ті факти вповні вистарчать, аби пізнати, що
національні спори в галицьким фаховим ро-
бітничим руху та аби пізнати як на ділі відноси-
лась польська соціал-демократія до національно-
культурних домагань фахово зорганізованого
українського робітництва, домагань, що стоя-
ли в повній згоді з рішеннями австрійських фахо-
вих конгресів, з рішеннями міжнародного соці-
алістичного конгресу в Штутгарті (1909) в справі
взаїмних відносин партій до фахових органі-
зацій, і вкінці з рішеннями міжнародного Ко-
пенгагського соціалістичного конгресу (1911)
в справі виволіченого Німцями перед форум
Інтернаціоналу спору про форму фахових ор-
ганізацій, котрим то домаганням Українців навіть
відомий марксист Отто Бауер не міг відмовити
повної слушности. ("Der Kampf", V, 4, "Gali-
zische Parteitage").

Як-же становище в тім українсько-польським
спори заняли офіційальні представники украї-
нців?

ПРОСЬБА ПРЕСОВОГО БЮРА З УКРАЇНИ.

ПРЕСОВЕ БЮРО при Українській Центральній
Раді запрошує всі українські організації і окре-
мі особи надсилати всі книжки, відозви, афіші,
а також фотографії та ілюстрації і все, що тіль-
ки дотичить українського руху, в 2-ох або 3-ох
примірниках на таку адресу:
UKRAINIAN PRESS BUREAU
W. Wolodymyrsky 67, Kiev, via Yokohama, Japan.

ської соціал-демократії і тов.?

Се становище дав-
зувати. Вони продов-
з перед 1907 р., політи-
сти супроти польське-
тику, що йшла проти
бітничого руху. Коли
ти ся самостійний ук-
по містях східної Гали-
хлопоті. Інтерес свої
ни в першій мірі при-
на працю. До 1907 р.
за браком українськи-
польських організацій
числитись з українсь-
містях і його потреба
ти обох сих діячів з
зїзді партії свідомо в
вою партії, а Вітика в
ській робітничий голово-
ту. Однак надії всяк
довно Ганкевич) дивні
бітничий рух по містах
ний, а в конвенції сь
від участі в українськ-
стах, свої сили та прац-
ському робітничому ру-
роботи доводила часам
слідків, в першій мірі о-
робітничий рух. Так
лучи головою українсь-
рівночасно і головою п-
мітету у Львові і йому в
країнським робітничим р-
же чужим. Для україн-
Ганкевича мусіла видав
котрих національна сві-
слухаючи його польськ-
вічах, реферати по под-

Відбувше ся на днях
те англійським військ-
ринної морської пристані
або Йопни в Сирії при-
тисячам Американців — те
яких вони зазнавали, ви-
там з корабля на беріг,
відтак верхом відбуті по-
по країні, що зветь ся
Земля. Через многі віхи
чинаючи з хрестових по-
до Яфи прибували тисячі
сичі паломників, що шлі
Єрусалиму звідати святи-
Крім багатих подорож-
кі приїжджають там з усіх
рін світа з цікавості і д-
бави, до Яфи прибуває р-
но около 25,000 правдивих
ломників з полудневих с-
Європи, щоби взяти уча-
величавим торжестві Ве-
дня греко-православної
кви. Вони вибирають ся
лий рік в дорогу, а за то
не мають ся, не чешуть, не
жуть волосся і бороди, по-
прийдуть до Єрусалиму.
бувши до Яфи, они дост-
ють ся своїм майже дикий
глядом до орієнтальної с-
сфери сїї країни.

Пристань лежить на отв-
морі, а тільки пороги і ви-
чі понад дою скали охор-
ють беріг перед морським
рями. Турецьке правител-
во не звертало уваги на по-
вані зазиви європейських
жав, щоби усунути скали в
станні і зробити висідає
печним. Воно-ж знає, що
ків не багато там висідає.

Як тільки в пристані по-
ся корабель з подорож-
ня ога сїчас окружають с-
ські сейсмізники та вдерш-
на поклад, прокладають п-
рожим свої услуги при пе-
зі на беріг. Кожний з них
сичі на собі велику бляшан-
віску, на якій вписане йо-
мя і число людей, яких він
ратував з води. "Називаю-
Селім. Я вратував три
пять людей". На інший н-
сано: "Я правдивий Абд-
Я вратував п'ятьдесят п'ять
дний". Нема між ними ні о-
го, що вратував би менш
двайцять п'ять душ, судячи
сля того, що написано на б-
бличках.

Бували випадки, що чов-
ревізники перевертали ся
ред пороги та їх вистави-
дучи славними пливачами,
сно вратували не одно ж
Та човна не все перевертали
припадково. Жителі Кі-